

**Soortgericht onderzoek
Broekweg 23
te Ouddorp**

**Opdrachtgever
Vavo B.V.
te Stellendam**

Milieu consultancy
Watermanagement
Ruimtelijke ordening

Milieu consultancy
Watermanagement
Ruimtelijke ordening

**Soortgericht onderzoek
Broekweg 23
te Ouddorp**

Aqua-Terra Nova BV

Zuidweg 79
2671 MP Naaldwijk
telefoon 0174 – 625246
e-mail info@aquaterranova.nl
www.aquaterranova.nl

**Opdrachtgever
Vavo B.V.
te Stellendam**

Datum: 29 december 2021
Rapportnr: 21013/AQT303FF/LVS
Status: Definitieve rapportage

COLOFON

Milieu consultancy
Watermanagement
Ruimtelijke ordening

Titel : **Soortgericht onderzoek Broekweg 23
te Ouddorp**

Opdrachtgever : Vavo. B.V.
Contactpersoon : dhr. J. Hameeteman

Aqua-Terra Nova BV

Zuidweg 79
2671 MP Naaldwijk
telefoon 0174 – 625246
e-mail info@aquaterranova.nl
www.aquaterranova.nl

Projectteam

Projectmanager : dhr. Ing. A.P. Wubben
Contactpersoon : mw. L.G. Verschuur BSc
Auteur : mw. L.G. Verschuur BSc
Veldwerk : dhr. S. de Jong BSc
: mw. L.G. Verschuur BSc
: dhr. M.A. Verschoor
: dhr. P. Andelbeek
Kwaliteitsborger :

Projectnummer : **21013**

Aqua-Terra Nova BV is lid van het Netwerk Groene Bureaus, de brancheorganisatie voor kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging van groene adviesbureaus.

Datum vrijgave	Status	Goedkeuring auteur	Goedkeuring kwaliteitsborger
29 december 2021	Definitief		

© 2021 Aqua-Terra Nova B.V.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	5
1.1	Aanleiding	5
1.2	Doelstelling.....	5
1.3	Leeswijzer	5
1.4	Verantwoording.....	5
2	PLANGEBIED EN BEOOGDE WERKZAAMHEDEN	6
2.1	Ligging plangebied en bestaande situatie.....	6
2.2	Beoogde situatie en werkzaamheden	8
3	WERKWIJZE	9
3.1	Inleiding.....	9
3.2	Projectbeschrijving	9
3.3	Wettelijk kader Wet natuurbescherming	9
3.4	Methode en periodisering	9
3.4.1	Vleermuisonderzoek	9
3.5	Effectbeoordeling en toetsing	10
4	RESULTATEN EN INTERPRETATIE	12
4.1	Vleermuizen	12
4.1.1	Zomerverblijfplaatsen	12
4.1.2	Kraamverblijfplaatsen	12
4.1.3	Paarverblijfplaatsen	13
4.1.4	Winterverblijfplaatsen	13
4.1.5	Foerageergebied	14
4.1.6	Vliegroutes.....	14
4.2	Overige waarnemingen	15
5	FUNCTIONALITEIT PLANGEBIED EN EFFECTBEPALING	16
5.1	Functionaliteit plangebied en omgeving	16
5.2	Effectbepaling & vervolgstappen.....	16
6	REFERENTIES	17
BIJLAGE 1	OVERZICHTSKAARTEN PER INVENTARISATIE	18
BIJLAGE 2	OVERZICHTSTABEL PER SOORTGROEP	22

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

In opdracht van Vavo B.V. heeft Aqua-Terra Nova BV voor de geplande sloop- en nieuwbouwwerkzaamheden in het plangebied aan de Broekweg 23 te Ouddorp soortgericht onderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van en de functie van het plangebied voor vleermuizen.

Uit de uitgevoerde Eco-effectscan, welke is uitgevoerd door Aqua-Terra Nova BV (kenmerk: 21013/AQT301FF/EvD d.d. 10 februari 2021), is gebleken dat de aanwezigheid van voortplantingsplaatsen, vaste rust- of verblijfplaatsen of (functionele) leefomgeving van vleermuizen niet uitgesloten kon worden en aanvullend onderzoek in het kader van de Wet natuurbescherming noodzakelijk is.

1.2 Doelstelling

Het ecologisch onderzoek heeft als doel om vast te stellen:

1. Of er voortplantingsplaatsen, vaste rust- of verblijfplaatsen of (functionele) leefomgeving van vleermuizen in het plangebied aanwezig zijn;
2. Of er effecten van het project zijn op de aangetroffen verblijfplaatsen of overige leefgebieden;
3. Of negatieve effecten van het project te vermijden, mitigeren en/of te compenseren zijn en welke vervolprocedure benodigd is.

1.3 Leeswijzer

In de inleiding worden de aanleiding en de doelstelling van het onderzoek beschreven. Hierna volgt hoofdstuk 2 met een beschrijving van de projectlocatie en voorgenomen werkzaamheden. In hoofdstuk 3 wordt de werkwijze en verantwoording van het onderzoek besproken. In hoofdstuk 4 worden de resultaten van het uitgevoerde onderzoek beschreven. Vervolgens worden in hoofdstuk 5 de functionaliteit en de effecten van de voorgenomen werkzaamheden bepaald en conclusies getrokken met de eventueel benodigde vervolgstappen. Hierna volgen de bronvermeldingen en de bijlagen met o.a. inventarisatiegegevens.

1.4 Verantwoording

Ecologisch medewerkers van Aqua-Terra Nova BV hebben ruime veldervaring in onderzoek naar beschermde soorten en hebben daartoe gerichte cursussen gevolgd.

Bij ecologische veldwerkzaamheden is een volledige garantie over de afwezigheid van soorten niet te geven. Door de inzet van ter zake kundige ecologen en landelijk geaccepteerde onderzoeksmethodes wordt onze onderzoekskwaliteit gewaarborgd.

2 PLANGEBIED EN BEOOGDE WERKZAAMHEDEN

2.1 Ligging plangebied en bestaande situatie

Het plangebied is gelegen aan de Broekweg 23-27 te Ouddorp, in de gemeente Goeree-Overflakkee in de provincie Zuid-Holland. Het plangebied betreft een tweetal woonhuizen, een tankstation en diverse loodsen in een dorp. Zie figuur 2.1 voor de ligging en begrenzing van het plangebied.

Figuur 2.1. Ligging en begrenzing van het plangebied Broekweg 23 te Ouddorp (rood kader).

Het plangebied betreft een verhard terrein met diverse gebouwen met een oppervlakte van circa 4.800 m². Het plangebied betreft de volgende gebouwen en structuren:

- Woonhuis Broekweg 23;
- Woonhuis Broekweg 25;
- Esso tankstation;
- Jetwash overkapping met bijgebouw (voormalige tankstationwinkel);
- Schuren en opstallen Broekweg 27;
- Grote opslagloods achter de jetwash;
- Bijgebouw achter woonhuis Broekweg 23 (in gebruik door brandweer).

Het woonhuis aan de Broekweg 23 is gebouwd in 1930 en heeft een zadeldak met platte pannen en een dakkapel. Aan de achterkant van de woning is een uitbouw aanwezig. De woning heeft geen open stootvoegen in de muren.

Het woonhuis aan de Broekweg 25 staat ingeklemd tussen het woonhuis aan de Broekweg 23 en het tankstation met overkapping, jetwash en kleine voormalige tankstationwinkel. Deze woning is gebouwd in 1886 en heeft een zadeldak met holle dakpannen. Achter deze woning is tevens een uitbouw met klein balkon aangebouwd.

Voor de woning aan de Broekweg 25 staat de overkapping van het Esso tankstation en ten zuiden van de woning staat de voormalige tankstationwinkel en de jetwash. De winkel is opgebouwd met bakstenenmuren en heeft een plat dak. De jetwash is enkel een overkapping en muren van golfplaten.

De woning en schuur aan de Broekweg 27 zijn gebouwd in 1953. De woning is onlangs ingepakt met isolatiemateriaal met gepotdekselde zwarte houten planken erop. De schuur is opgebouwd uit cellenbetonblokken en heeft een golfplaten dak. De grote opslagloods op het terrein is gebouwd in 2001 en bestaat enkel uit een zadeldak met kunststof golfplaten en muren van metalen golfplaten. Ten noorden van de grote loods staat een enkellaags gebouw van beton met een plat dak. Dit gebouw was ten tijde van het veldbezoek in gebruik door de brandweer.

Het enige groen in het plangebied is een kleine voortuin voor de woning van Broekweg 23 en een tuin voor de woning aan de Broekweg 27. De rest van het plangebied is verhard.

Zie voor een impressie van het plangebied figuur 2.2.

Figuur 2.2. Impressie van het plangebied. Linksboven: voorkant van het plangebied vanaf de Broekweg; Rechtsboven: huis ten westen van het pompstation binnen het plangebied. Midden: de achterkant en zijkant van de brandweerkazerne. Linksonder: huis ten oosten van het pompstation en de brandweerkazerne; Rechtsonder: zijkant van het huis Broekweg 27.

2.2 Beoogde situatie en werkzaamheden

De activiteitenomschrijving is opgesteld aan de hand van plattegronden, ontwerptekeningen en de mondeling en schriftelijk door de opdrachtgever verstrekte informatie.

Vavo B.V. is voornemens het terrein opnieuw in te richten met woningen. Hiervoor worden alle bestaande gebouwen gesloopt en de grond bouwrijp gemaakt. Er worden vier vrijstaande woningen gerealiseerd langs de Broekweg. Daarachter worden achttien BeBo-woningen gebouwd die via de Stenenbaak een toegang krijgen met parkeergelegenheid. Zie figuur 2.3 voor een overzichtstekening van de toekomstige situatie.

Figuur 2.3 Overzichtstekening beoogde nieuwbouw binnen het plangebied (d.d. 18-12-2020).

Deze activiteiten vormen de basis van de toetsing aan de Wet natuurbescherming.

3 WERKWIJZE

3.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt beschreven hoe de resultaten van de voorliggende rapportage tot stand zijn gekomen. Dit hoofdstuk dient tevens als onderbouwing van de conclusies. In het kort wordt weergegeven hoe de Wet natuurbescherming in het project wordt geborgd.

3.2 Projectbeschrijving

Het project wordt beschreven aan de hand van de door de opdrachtgever verstrekte informatie. Hiertoe wordt de omvang en ligging van het plangebied beschreven in relatie tot groenstructuren in de omgeving, wordt de bestaande situatie geschetst en worden de beoogde activiteiten omschreven.

3.3 Wettelijk kader Wet natuurbescherming

In de Wet natuurbescherming¹ zijn beschermde soorten en gebieden aangewezen. Hierbij zijn beschermde soorten ingedeeld in drie regimes (respectievelijk art. 3.1, 3.5 en 3.10). Artikel 3.1-3.4 betreffen regels ter bescherming van vogels die vallen binnen het bereik van de Vogelrichtlijn, i.e. alle natuurlijk in het wild levende vogels in de Europese Unie. Artikel 3.5-3.9 betreffen regels ter bescherming van dier- en plantensoorten die strikt beschermd zijn op grond van de Habitatrichtlijn en natuurbeschermingsverdragen. Artikel 3.10-3.11 betreffen regels ter bescherming van niet onder art. 3.5 vallende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen, kevers en vaatplanten vermeld in de bijlage bij de wet.

Alle in de Wet natuurbescherming genoemde soorten zijn strikt beschermd. De bescherming van soorten is met name gericht op instandhouding van populaties en verblijfplaatsen van individuen. Hierbij wordt het 'nee, tenzij'-principe gehanteerd. Handelingen in strijd met de verbodsbepalingen zijn per definitie verboden. Uitzonderingen voor overtreding van de verbodsbepalingen kunnen worden verleend middels vrijstellingen en ontheffingen. Tevens is de zorgplicht te allen tijde van kracht voor alle planten en dieren.

Aan de hand van de waarnemingen in het plangebied en de daklijsten van de woningen op Broekweg 23 en 25 en het dakoverstek van de kopgevels van de huizen in het plangebied, is nader onderzoek naar de aanwezigheid van voortplantingsplaatsen, vaste rust- en/of verblijfplaatsen en (functionele) leefomgeving van vleermuizen noodzakelijk.

3.4 Methode en periodisering

3.4.1 Vleermuisonderzoek

Het aantal bezoeken, het tijdstip en de periode(n) voor het vleermuisonderzoek zijn gebaseerd op het Vleermuisprotocol 2017 en de Kennisdocumenten voor vleermuizen²⁻⁷. In het protocol en de Kennisdocumenten is de minimale inspanning omschreven om de aan- dan wel afwezigheid van beschermde soorten te onderzoeken.

De inventarisaties zijn uitgevoerd in de geschikte periode door één ervaren ecooloog met batdetector (type: Pettersson D240x). Een batdetector is een apparaat dat ultrasone geluiden, die een vleermuis maakt, omzet in voor de mens hoorbare tikkende geluiden. Aan de hand van het ritme van het geluid en de frequentie waarop de vleermuis het beste wordt gehoord, de zogenaamde "piekfrequentie", kan in veel gevallen worden bepaald om welke vleermuissoort het gaat. Voor het determineren van soorten wordt gebruik gemaakt van opnameapparatuur (type: Ediol) en het programma Batsound.

Omdat de activiteit van vleermuizen afhankelijk is van de weersomstandigheden en omdat vleermuizen regelmatig verhuizen tussen verschillende verblijfplaatsen binnen hun netwerk, is het noodzakelijk meerdere malen bij gunstige weersomstandigheden te inventariseren. Gunstige weersomstandigheden zijn avonden of nachten met een temperatuur van boven de 10°C, zonder harde wind of regen. In totaal zijn vier bezoeken uitgevoerd; twee in het voorjaar, in de periode van 15 mei t/m 15 juli, en twee in het najaar, in de periode van 15 augustus t/m 30 september. In tabel 3.1 zijn de data en weersomstandigheden van elk veldbezoek weergegeven.

Tijdens de inventarisaties zijn waarnemingen (soort, tijdstip, locatie, gedrag etc.) en de weersomstandigheden genoteerd en zijn geluidsopnamen van vleermuizen gemaakt. De resultaten van de inventarisaties zijn weergegeven op kaarten. Aan de hand van de resultaten is de functionaliteit van het plangebied voor beschermde soorten beschreven en zo nodig met foto's of kaarten verduidelijkt.

Tabel 3.1. Data en weersomstandigheden uitgevoerde veldinventarisaties vleermuizen.

Datum	Tijd	Focus	Weer	Onderzoekers
1-6-'21	03:31-05:31 uur <i>Zon op 05:31 uur</i>	Zomer- en/of kraamverblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebied	15°C, droog, onbewolkt, 2 Bft NO	B. van den Ende.
23-6-'21	22:04-00:07 uur <i>Zon op 22:07 uur</i>	Zomer- en/of kraamverblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebied	14°C, droog, 3/8 bewolkt, 2 Bft NO	S. de Jong
19-8-'21	22:30-00:30 uur <i>Zon onder 20:59 uur</i>	Paar- en (massa)winterverblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebied	15,5°C, droog, 2/8 bewolkt, 2 Bft ZW	L.G. Verschuur
14-9-'21	21:00-23:01 uur <i>Zon onder 20:01 uur</i>	Paar- en (massa)winterverblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebied	21°C, droog, 1/8 bewolkt, 1 Bft ZO	M.A. Verschoor

Verantwoording uitvoering onderzoek

In het voorjaar zijn twee bezoeken uitgevoerd. Tussen het eerste en tweede bezoek zijn 22 dagen gelegen. Hiermee wordt voldaan aan de onderzoeksinspanning geëist in het Vleermuisprotocol 2017 ten aanzien van zomer- en kraamverblijfplaatsen van vleermuizen.

De onderzoeken naar paar- en winterverblijfplaatsen zijn, volgens het Vleermuisprotocol 2021, in de periode van 15 augustus t/m 30 september. Er zijn twee bezoeken van twee uur uitgevoerd welke minimaal één uur na zonsondergang zijn aangevallen. Tussen de bezoeken zijn 26 dagen gelegen, waarmee wordt voldaan aan de onderzoeksinspanning geëist in het Vleermuisprotocol 2021. Tijdens alle bezoeken zijn de weersomstandigheden goed geweest om vleermuisonderzoek uit te voeren.

Onderzoeksstrategie op locatie

Tijdens het voorjaarsonderzoek is voor in- of uitvliegers door één ecooloog bij het plangebied aan de Broekweg 23 en 25 te Ouddorp gepost. Hierbij is gefocust op de daklijsten. De andere gebouwen in het plangebied zijn niet geschikt voor vleermuizen. Bij het posten voor in- en uitvliegers is er minstens één uur na zonsondergang of minstens één uur voor zonsopkomst bij het plangebied gepost. Bij de avondbezoeken is na het posten bij het plangebied gelet op overige activiteit van vleermuizen. De omgeving is te voet onderzocht om foerageergebieden en vliegroutes van vleermuizen in kaart te brengen. Bij het rondlopen in de omgeving is er steeds teruggekeerd naar het plangebied om de activiteit van vleermuizen in het plangebied te controleren.

Tijdens het najaarsonderzoek is door één ecooloog telkens tien tot twintig minuten gepost in het plangebied om baltende vleermuizen in kaart te brengen. Hierbij werd het gebied te voet onderzocht en werden ook rondes uitgevoerd in de omgeving van het plangebied om ook hier baltende vleermuizen in kaart te brengen. Bij het rondlopen in de omgeving is er steeds teruggekeerd naar het plangebied om de activiteit van vleermuizen in het plangebied te controleren.

3.5 Effectbeoordeling en toetsing

Voor de aanwezige beschermde soorten worden de effecten van de voorgenomen handelingen beoordeeld en getoetst aan de verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming en de zorgplicht¹.

De toetsing is gericht op aantasting en verstoring van individuen, hun voortplantingsplaatsen en overige vaste rust- en verblijfplaatsen en hun functionele leefomgeving. De toetsing is afhankelijk van de kwetsbare periode waarin handelingen een effect kunnen hebben. Vervolgens wordt beoordeeld of aantasting van individuen, verblijfplaatsen en hun functionele leefomgeving een effect heeft op de gunstige staat van instandhouding van de regionale of landelijke populatie.

Per soortgroep worden de handelingen getoetst aan de verbodsbepalingen en de zorgplicht. Per beschermingscategorie worden hierbij verschillende toetsingskaders gehanteerd (zie tabel 3.3).

Tabel 3.3. Toetsingskader per beschermingscategorie¹.

Categorie	Beschermingskader	Toetsingskader
Artikel 3.1-3.4 & Artikel 3.5-3.9 (Vogelrichtlijn & Habitatrichtlijn)	Strikt beschermd, altijd ontheffingplicht	Effecten dienen te allen tijde voorkomen te worden. Indien effecten op beschermde soorten niet uitgesloten kunnen worden, dient de omvang van de mogelijke effecten inzichtelijk gemaakt te worden middels vervolgonderzoek.
Artikel 3.10-3.11 (Nationaal beschermde soorten)	Strikt beschermd, maar per provincie vrijstelling van ontheffingplicht voor een aantal soorten	Voor handelingen in het kader van ruimtelijke inrichting en ontwikkeling geldt een vrijstelling voor overtreding van de verbodsbepalingen, mits de handelingen uitgevoerd worden conform een goedgekeurde gedragscode. Indien het niet

		mogelijk is om conform een gedragscode te werken, dan dient ontheffing aangevraagd te worden.
Artikel 1.11 (Alle planten en dieren)	Zorgplicht	In het kader van de zorgplicht dienen schadelijke effecten zoveel als redelijkerwijs verwacht kan worden voorkomen te worden, beperkt te worden of ongedaan gemaakt te worden.

4 RESULTATEN EN INTERPRETATIE

In dit hoofdstuk worden de belangrijkste resultaten van het vleermuisonderzoek nader toegelicht en er wordt aangegeven waar in het plangebied voortplantingsplaatsen, vaste rust- of verblijfplaatsen of (functionele) leefomgeving aanwezig zijn. Een overzicht van deze waarnemingen per onderzoeksperiode, voorjaar en najaar, zijn weergegeven in figuur 4.1 en 4.2. Voor een overzicht van de waarnemingen per bezoek wordt verwezen naar bijlage 1 en 2.

4.1 Vleermuizen

Tijdens het onderzoek is de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis en de watervleermuis in en in de omgeving van het plangebied waargenomen. Andere vleermuissoorten zijn binnen het plangebied niet waargenomen.

4.1.1 Zomerverblijfplaatsen

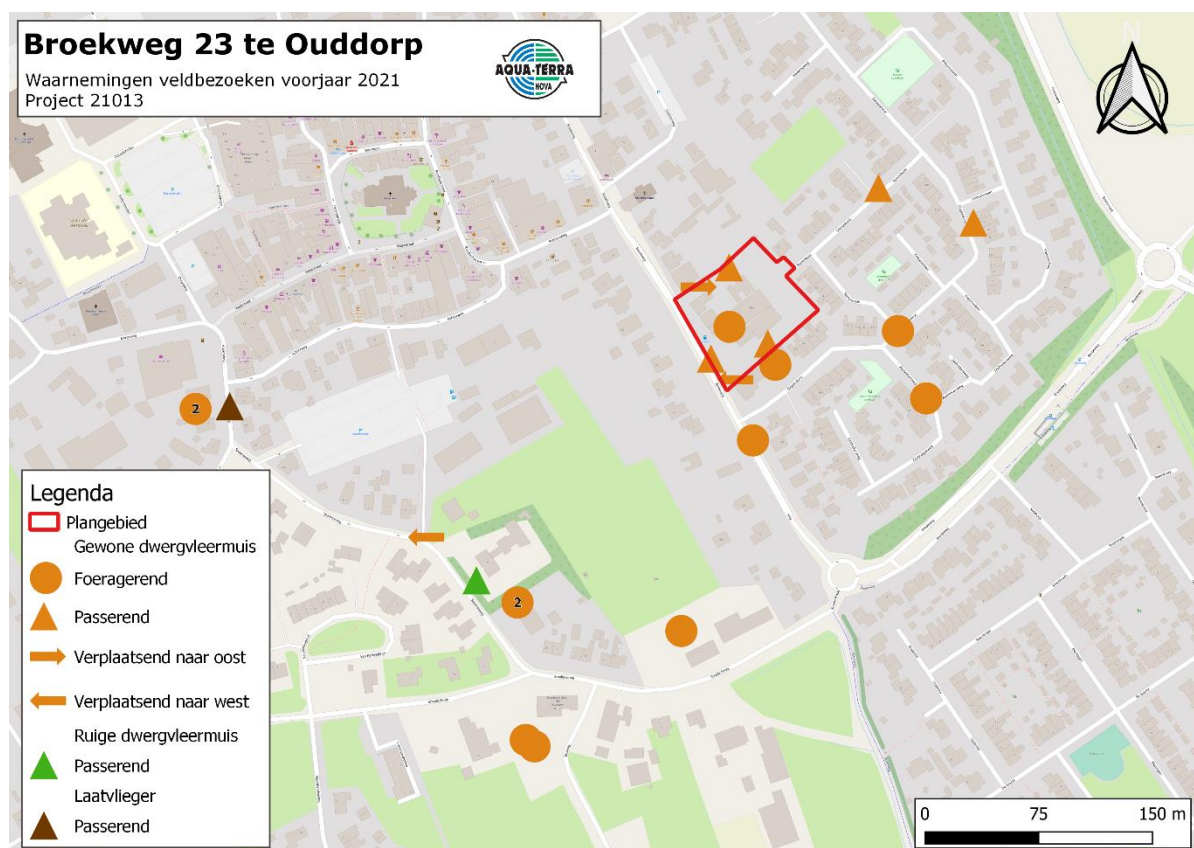
Tijdens het voorjaar betrekken vleermuizen een zomerverblijfplaats. Zomerverblijfplaatsen zijn doorgaans van april tot half augustus in gebruik door solitaire mannetjes of kleine groepjes mannetjes. Bij een ochtendbezoek wordt er gelet op het zwermen/aantikken van vleermuizen voordat deze hun verblijfplaats in gaan. Bij een avondbezoek wordt gelet op het uitvliegen van vleermuizen uit hun verblijfplaats.

Er zijn tijdens het voorjaarsonderzoek geen uitvliegende óf invliegende vleermuizen waargenomen. De aanwezigheid van een zomerverblijfplaats van vleermuizen binnen het plangebied is uitgesloten.

4.1.2 Kraamverblijfplaatsen

In het voorjaar en de zomer bezetten vleermuisvrouwtjes hun kraamverblijfplaats. De vrouwtjes maken in de kraamperiode gebruik van een netwerk aan kraamverblijfplaatsen. Ze keren jaarlijks terug naar hetzelfde gebied. Binnen dit netwerk kunnen ze regelmatig van verblijfplaats wisselen. Zeer geschikte verblijfplaatsen zijn de hele kraamperiode in gebruik.

Er zijn tijdens het voorjaarsonderzoek geen uitvliegende óf invliegende vleermuizen waargenomen. De aanwezigheid van een kraamverblijfplaats van vleermuizen binnen het plangebied is uitgesloten.

Figuur 4.1 Resultaten voorjaarsonderzoek vleermuizen.

4.1.3 Paarverblijfplaatsen

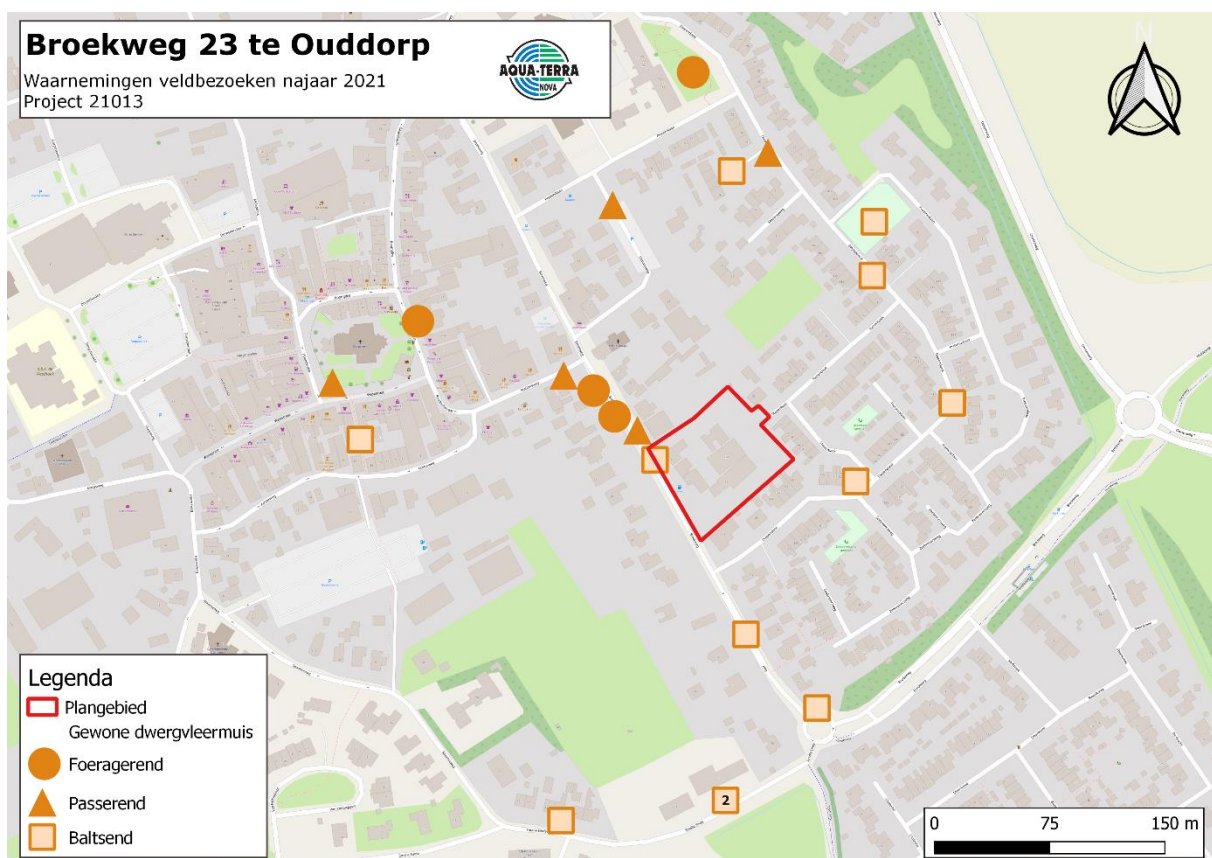
Mannelijke gewone dwergvleermuizen vliegen in het najaar baltsend (roepend) rond in een territorium om vrouwelijke vleermuizen te lokken en andere geslachtsrijpe mannen duidelijk te maken van hun territorium. Paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis bevinden zich doorgaans in een netwerk rondom kraamverblijfplaatsen. Als ze een vrouw gelokt hebben, vindt paring plaats in de paarverblijfplaats van de man. De gewone dwergvleermuis heeft een sterke voorkeur voor paarverblijfplaatsen in gebouwen, maar wordt een enkele keer in een boom aangetroffen. Ruige dwergvleermuizen baltsen vaker dan gewone dwergvleermuis direct vanuit hun verblijfplaats. De verblijfplaatsen van ruige dwergvleermuis bevinden zich in zowel bebouwing als bomen. Mannetjes betrekken in de periode augustus t/m eind september een paarterritorium.

Er zijn geen paarverblijfplaatsen in de bebouwing in het plangebied aangetroffen. De baltsende vleermuis in het noordwesten van het plangebied is gehoord vanaf de Broekweg en leek eerder binding te hebben met de aan de overkant liggende huizen dan de bebouwing in het plangebied.

4.1.4 Winterverblijfplaatsen

Winterverblijfplaatsen worden als rustplek (winterslaapplek) gebruikt van september tot en met april. Winterverblijfplaatsen bevinden zich in de regel op vorstvrije plaatsen. Watervleermuizen prefereren plekken als grotten, bunkers en kelders, met een constante temperatuur en vochtigheidsgraad als hun winterverblijfplaats. Voor gewone dwergvleermuis kan er doorgaans vanuit gegaan worden dat een zomer- of paarverblijfplaats ook als winterverblijfplaats gebruikt wordt, indien deze vorstvrij is. Er zijn geen zomer- of paarverblijfplaats aangetroffen en het voorkomen van winterverblijfplaatsen is uitgesloten.

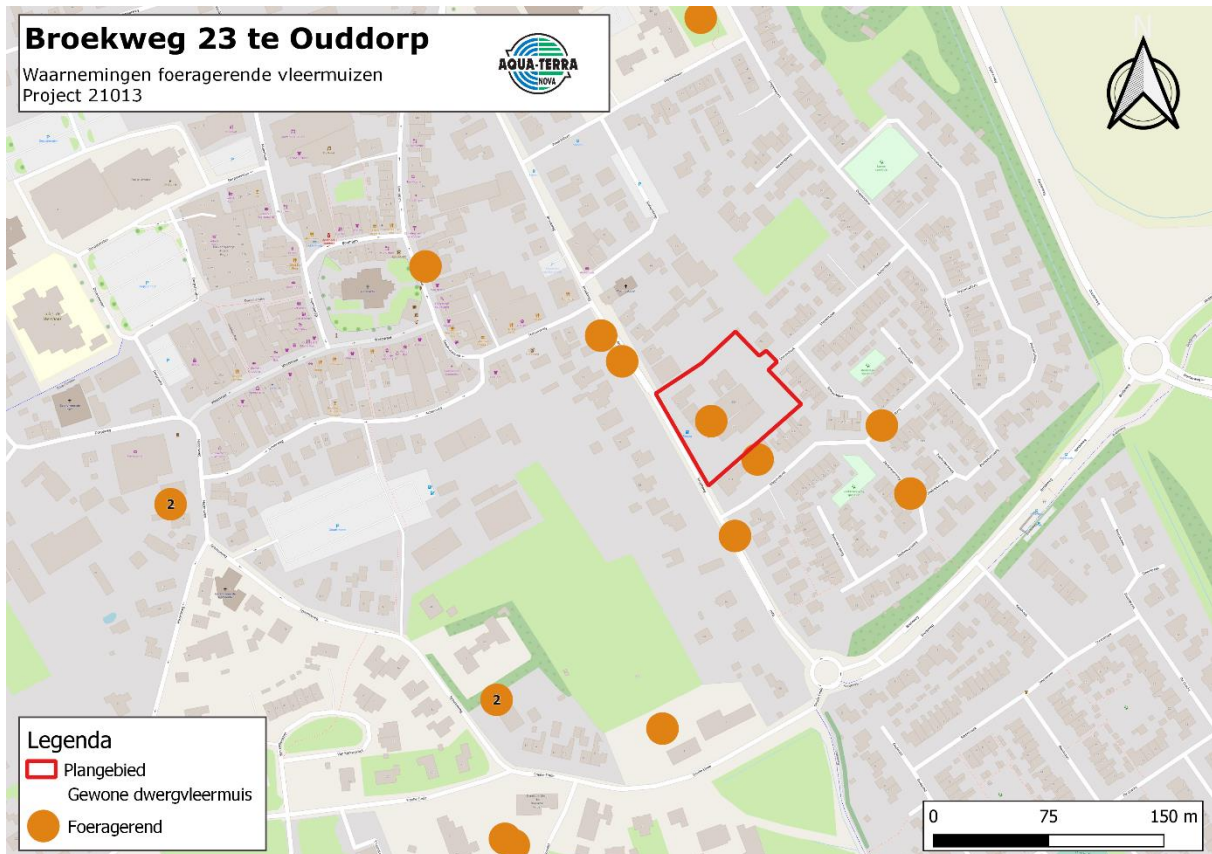
Vanaf augustus zwermen gewone dwergvleermuizen bij winterverblijven om deze te inspecteren op geschiktheid voor grote groepen (20 - 120 dieren). Dit wordt ook wel een massawinterverblijfplaats genoemd. Doorgaans bevinden massawinterverblijfplaatsen zich in grote hoge gebouwen met een hoge thermische massa, als ziekenhuizen, torenflats of bejaardentehuizen. Gezien de afwezigheid van waarnemingen van grote groepen zwermende vleermuizen en de kenmerken van de woning kan het voorkomen van massawinterverblijfplaatsen uitgesloten worden.

Figuur 4.2 Resultaten najaarsonderzoek vleermuizen.

4.1.5 Foerageergebied

Binnen het plangebied is slechts een enkele gewone dwergvleermuis sporadisch waargenomen, zie figuur 4.3. Gedurende de bezoeken was er weinig tot geen activiteit binnen het plangebied. In de omgeving langs de Broekweg en omliggende straten zijn een aantal gewone dwergvleermuizen gehoord. Er kan echter door het beperkte aantal waarnemingen per keer niet gesproken worden van essentiële vliegroutes in of nabij het plangebied aan de Broekweg 23 te Ouddorp.

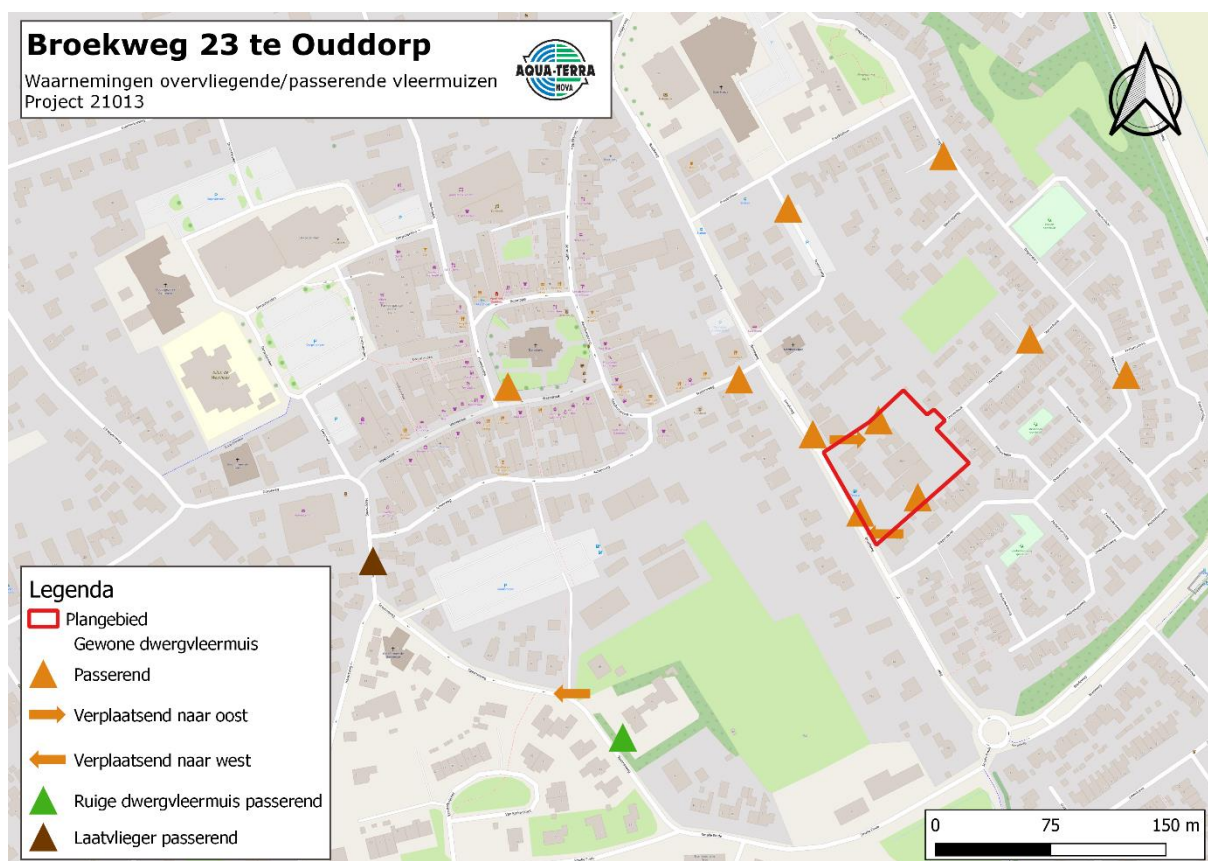

Figuur 4.3 Waarnemingen foeragerende vleermuizen.

4.1.6 Vliegroutes

De meeste vleermuizen, zoals gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en watervleermuis, maken gebruik van lijnvormige structuren als vliegroute. Ze vliegen hierbij in de luwte van lijnvormige structuren zoals allerlei soorten watergangen, hagen, houtwallen en bebouwing. Gewone dwergvleermuis en watervleermuis gebruiken vaste vliegroutes om hun foerageergebieden te bereiken, terwijl de ruige dwergvleermuis geen vaste routes volgt om zijn foerageergebieden te bereiken^{2,4,5}. Andere vleermuizen, zoals de rosse vleermuis en de laatvlieger zijn minder afhankelijk van lijnvormige structuren⁸. Men spreekt van een vaste vliegroute als vleermuizen structureel langs bepaalde elementen in het landschap vliegen.

Voornamelijk langs de wegen om het plangebied, zoals de Broekweg en de zijwegen langs Broekweg 23 en 27 fungeren voor gewone dwergvleermuizen als wegen om als vliegroute te gebruiken. Gezien de afwezigheid van bomen en/of watergangen in het plangebied is het redelijkerwijs uitgesloten dat dit een essentiële vliegroute betreft. De wegen in de omgeving binnen de wijk worden ook sporadisch gebruikt door gewone dwergvleermuizen als vliegroute. Er zijn daardoor uitwijkmogelijkheden wanneer de werkzaamheden in het plangebied plaatsvinden. Bovendien wordt de vliegroute langs de Broekweg niet aangetast.

Figuur 4.4 Waarnemingen overvliegende/passerende vleermuizen.

4.2 Overige waarnemingen

Tijdens de veldbezoeken zijn geen andere diersoorten waargenomen.

5 FUNCTIONALITEIT PLANGEBIED EN EFFECTBEPALING

In dit hoofdstuk wordt de functionaliteit van het plangebied voor flora en fauna uiteengezet en de effecten van de voorgenomen werkzaamheden hierop uiteengezet. Ook wordt beschreven wat de wettelijke consequenties zijn die voortvloeien uit de aanwezigheid van vleermuizen, zoals beschreven in hoofdstuk 4.

5.1 Functionaliteit plangebied en omgeving

Op basis van het onderzoek kan het volgende geconcludeerd worden:

- In het plangebied zijn geen vaste rust- en/of verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig;
- Het plangebied wordt slechts door een enkele gewone dwergvleermuis gebruikt als foerageergebied, dit is echter geen essentieel foerageergebied;
- Er zijn geen essentiële vliegroutes aangetroffen binnen het plangebied;
- Het plangebied wordt mogelijk gebruikt door zoogdiersoorten als egel en amfibieënsoorten als gewone pad.

5.2 Effectbepaling & vervolgstappen

Vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen zijn jaarrond strikt beschermd, conform artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming en de Europese Habitatrichtlijn. De functionele leefomgeving van vleermuizen is echter ook beschermd. Op basis van het soortgericht onderzoek naar vleermuizen kan gesteld worden dat het aanvragen van een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming niet noodzakelijk is, omdat er geen zomer- en of paarverblijfplaatsen in het plangebied zijn aangetroffen. Ook is er geen essentiële vliegroute of foerageergebied aangemerkt binnen het plangebied. Tevens zijn geen andere (beschermd) diersoorten waargenomen. Wel moet rekening gehouden worden met het volgende:

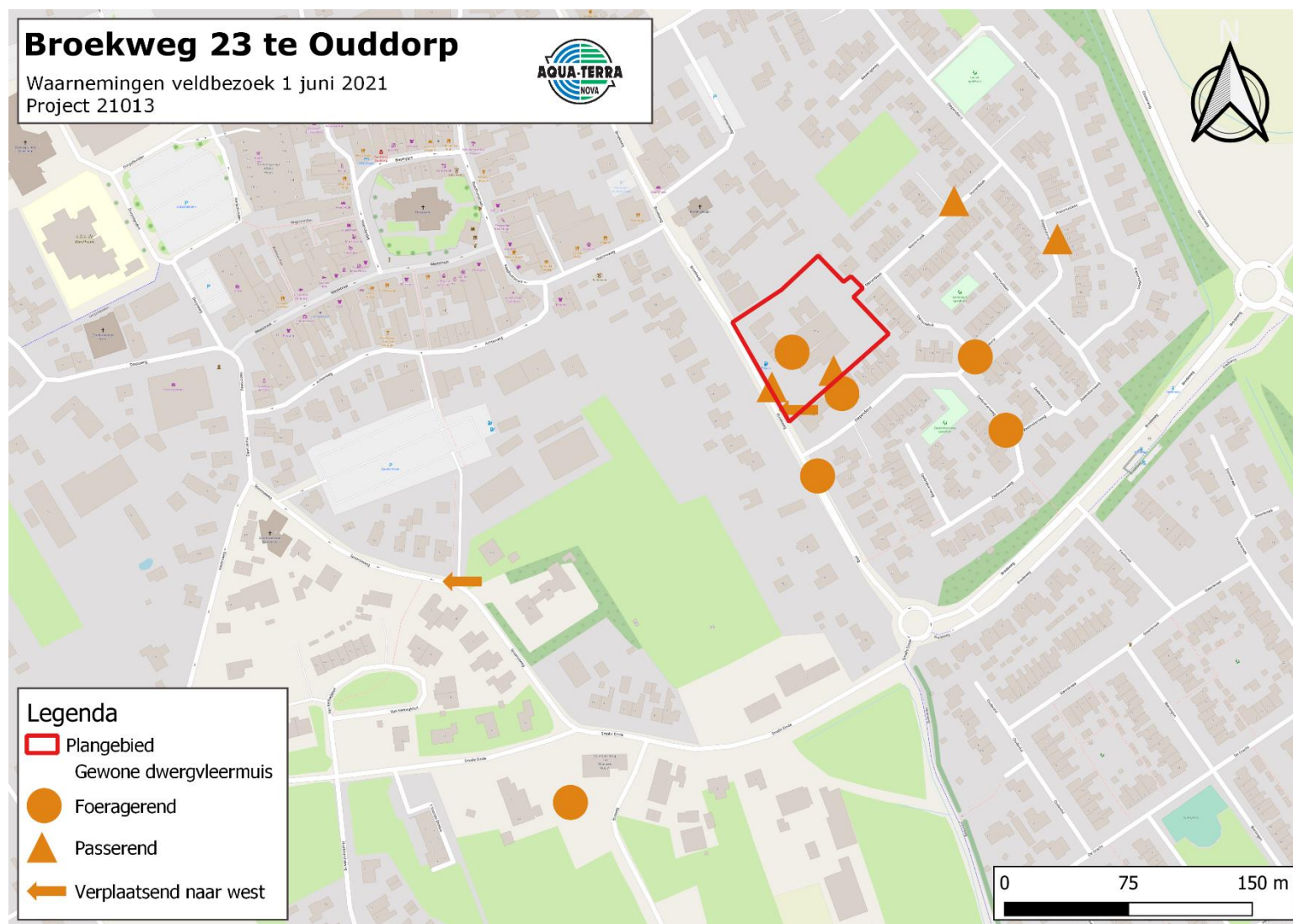
- Wanneer in de actieve periode van vleermuizen wordt gewerkt, welke grofweg duurt van maart t/m oktober, dient rekening gehouden te worden met activiteit van vleermuizen om het gebied. Het wordt aanbevolen om alle werkzaamheden tussen zonsopkomst en zonsondergang uit te voeren en kunstmatige verlichting tussen deze tijden te voorkomen. Wanneer toch tussen zonsondergang en zonsopkomst gewerkt wordt, dient uitstraling naar het omliggende groen ten allen tijde voorkomen te worden, om zo overvliegende en foeragerende vleermuizen niet te verstoren;
- In het groen van het plangebied nestelen en/of overwinteren mogelijke kleine zoogdieren, als egel en amfibieën als gewone pad. Voor deze soorten is de zorgplicht van kracht en er dient met zorg op de aanwezigheid van deze soorten te worden gelet. Geadviseerd wordt om, conform de zorgplicht, voor het verwijderen van de groene ruigtes (houtstapels struiken etc.) een controle uit te voeren door een ecoloog naar de aanwezigheid van egels, andere zoogdiersoorten en amfibieën (in de periode augustus tot en met maart);
- Wanneer gewerkt wordt in de periode van maart t/m juli, dient rekening gehouden te worden met de aanwezigheid van broedende vogels. De meeste vogels broeden in genoemde periode, echter vogels welke buiten deze periode broeden, zijn ook te allen tijde beschermd. Broedende vogels (en hun nesten) mogen niet verstoord of verwijderd worden. Er wordt aanbevolen de te kappen bomen buiten het broedseizoen te verwijderen. Wanneer deze in het broedseizoen verwijderd worden, dient voorafgaand een broedvogelcontrole door een ecoloog uitgevoerd te worden. Aan de hand van deze controle wordt door de ecoloog bepaald welke werkzaamheden wel of niet opgestart kunnen worden of welke maatregelen getroffen dienen te worden;
- In het kader van de zorgplicht moeten alle dieren, waaronder de licht beschermde soorten (die vrijstelling van ontheffing genieten) en de niet beschermde soorten, voldoende ruimte krijgen om te vluchten of om zich te verplaatsen tijdens de werkzaamheden.

N.B. Hoewel er tijdens de uitvoering van het onderzoek met de grootst mogelijke aandacht en zorg is onderzocht op verblijfplaatsen en essentiële leefgebieden van beschermde soorten, is desondanks niet volledig uit te sluiten dat er verblijfplaatsen of essentieel leefgebied is gemist tijdens het onderzoek. Tevens kan het voorkomen dat tussen het uitvoeren van het onderzoek en de start van de geplande werkzaamheden, (beschermd) dieren zich vestigen in het plangebied en mogelijk negatieve effecten ondervinden van de werkzaamheden. Bij het aantreffen van beschermde soorten, zoals broedende vogels of vleermuizen, neem dan te allen tijde contact op met een ecologisch deskundige om vervolgstappen te bespreken om overtreding van de Wet natuurbescherming te voorkomen.

6 REFERENTIES

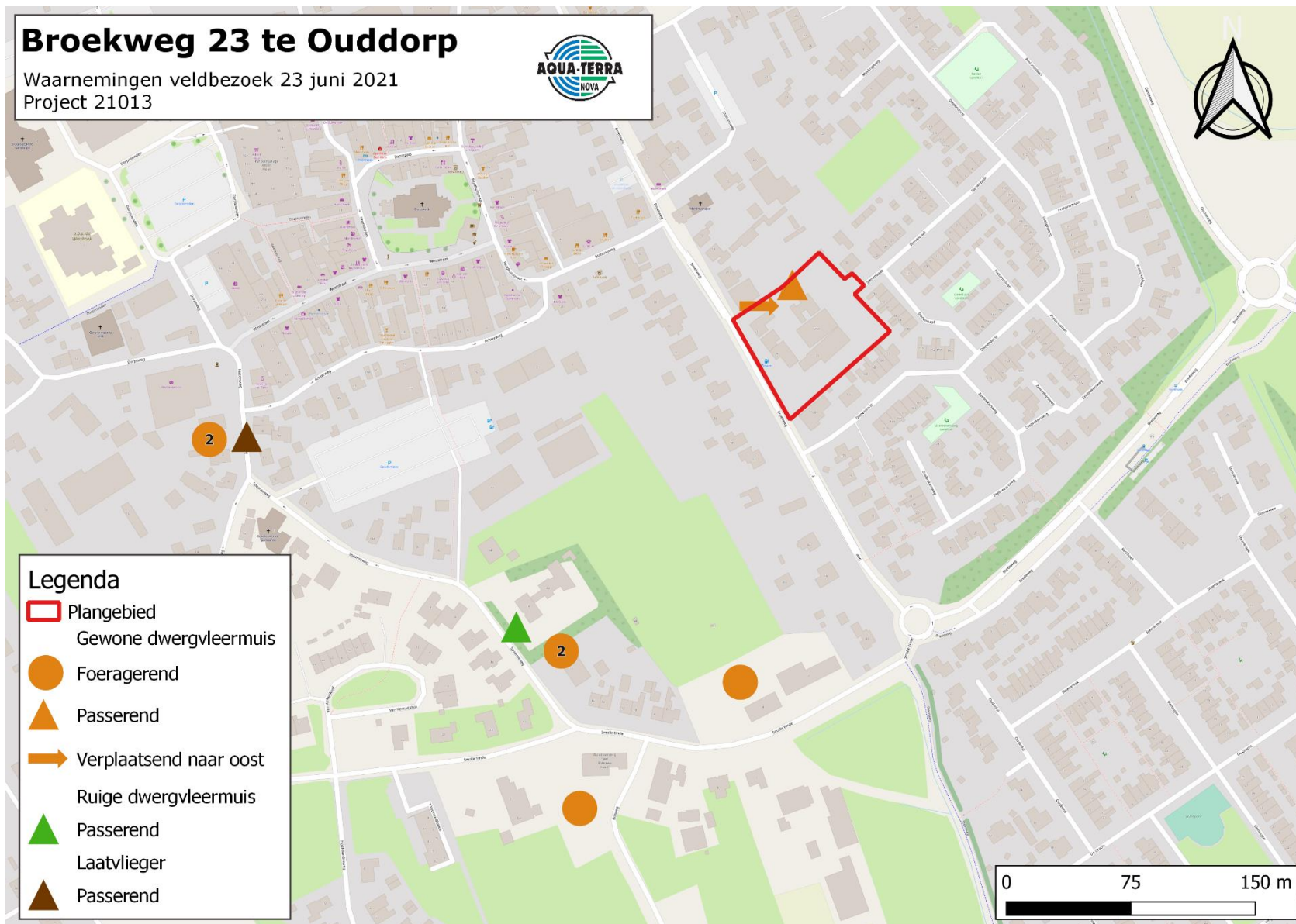
1. Ministerie van Economische zaken. *Wet natuurbescherming*. (2016).
2. BIJ12 | werkt voor Provincies. *Kennisdocument gewone dwergvleermuis*. (2017).
3. BIJ12 | werkt voor Provincies. *Kennisdocument Rosse vleermuis*. (2017).
4. BIJ12 | werkt voor Provincies. *Kennisdocument ruige dwergvleermuis*. (2017).
5. BIJ12 | werkt voor Provincies. *Kennisdocument Watervleermuis*. (2017).
6. BIJ12 | werkt voor Provincies. *Kennisdocument gewone grootoorvleermuis*. (2017).
7. Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus & Zoogdiervereniging. *Vleermuisprotocol 2017*. (2017).
8. Limpens, H., Twisk, P. & Veenbaas, G. *Met vleermuizen overweg*. (2004).

BIJLAGE 1 OVERZICHTSKAARTEN PER INVENTARISATIE

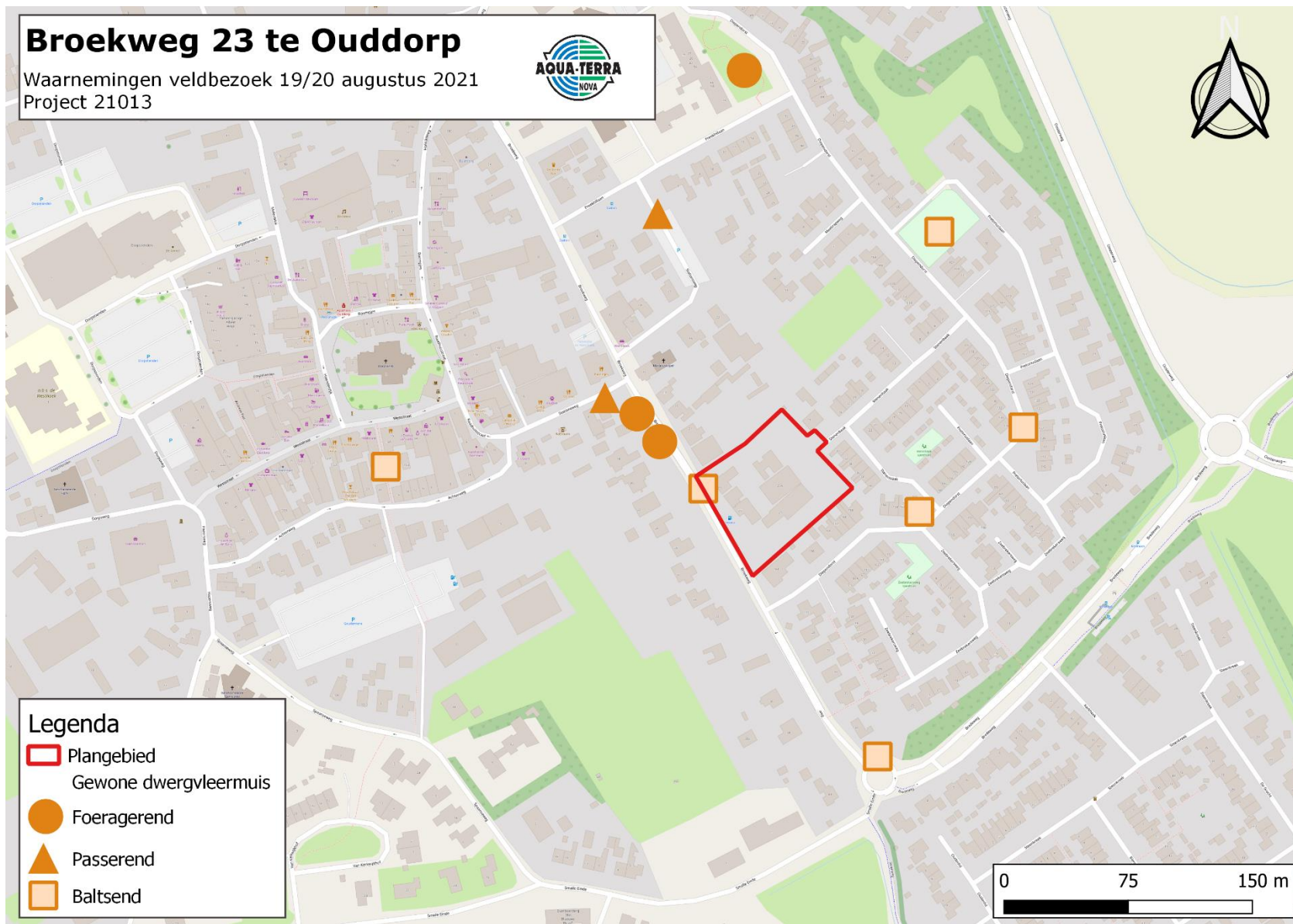
Broekweg 23 te Ouddorp

Waarnemingen veldbezoek 23 juni 2021
Project 21013

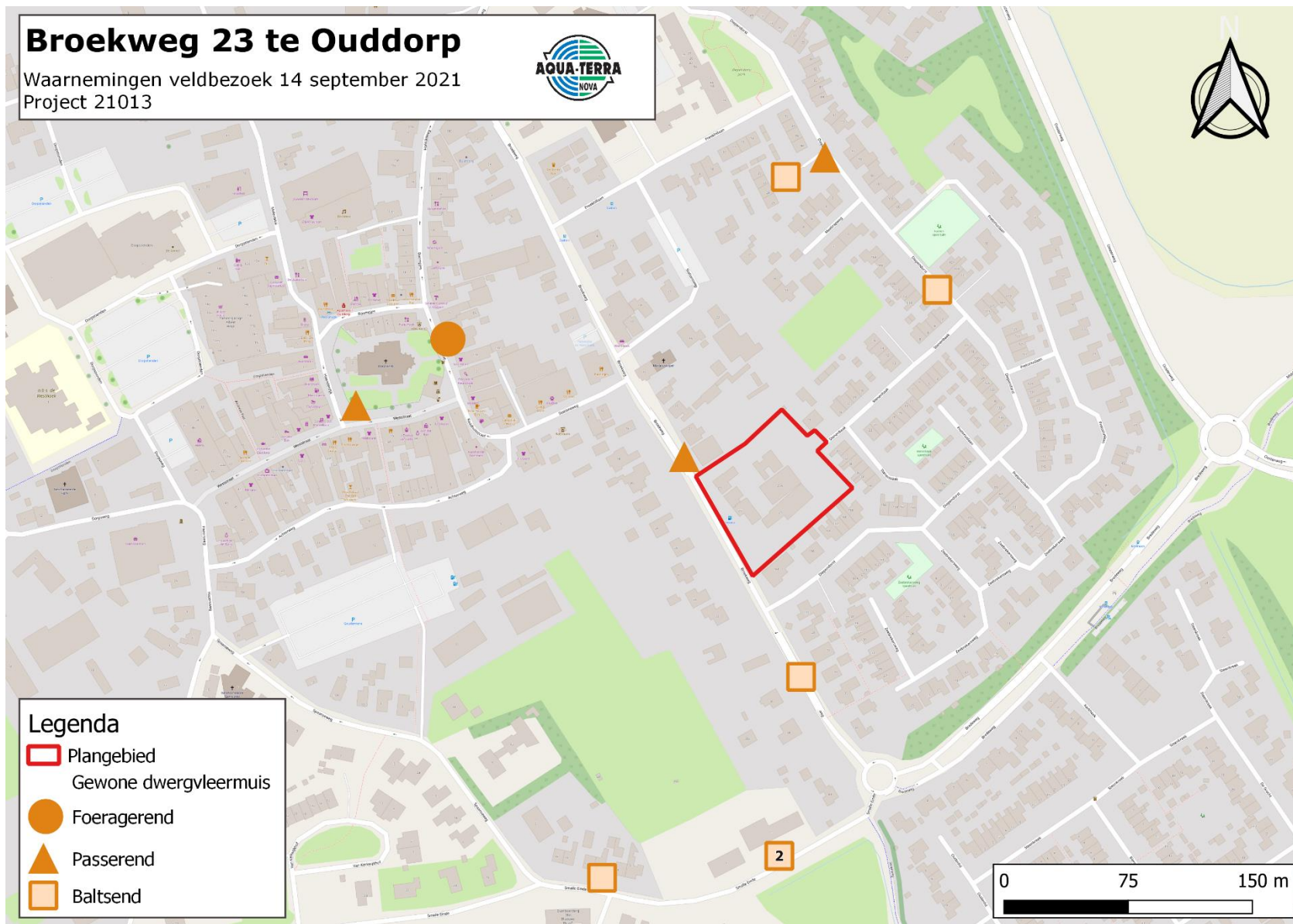
Broekweg 23 te Ouddorp

Waarnemingen veldbezoek 19/20 augustus 2021
Project 21013

Broekweg 23 te Ouddorp

Waarnemingen veldbezoek 14 september 2021
Project 21013

BIJLAGE 2 OVERZICHTSTABEL PER SOORTGROEP

Datum	Tijd	Focus	Weer	Onderzoekers
1-6-'21	03:31-05:31 uur <i>Zon op 05:31 uur</i>	Zomer- en/of kraamverblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebied	15°C, droog, onbewolkt, 2 Bft NO	B. van den Ende
23-6-'21	22:04-00:07 uur <i>Zon op 22:07 uur</i>	Zomer- en/of kraamverblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebied	14°C, droog, 3/8 bewolkt, 2 Bft NO	S. de Jong
19-8-'21	22:30-00:30 uur <i>Zon onder 20:59 uur</i>	Paar- en (massa)winterverblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebied	15,5°C, droog, 2/8 bewolkt, 2 Bft ZW	L.G. Verschuur
14-9-'21	21:00-23:01 uur <i>Zon onder 20:01 uur</i>	Paar- en (massa)winterverblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebied	21°C, droog, 1/8 bewolkt, 1 Bft ZO	M. Verschoor

Datum	Tijd	Soort	Aantal	Activiteit	Opmerkingen
2021-06-01	03:45:00	Gewone Dwergvleermuis	1	Overvliegend	
2021-06-01	03:57:00	Gewone Dwergvleermuis	1	Verplaatsend naar west	
2021-06-01	04:00:00	Gewone Dwergvleermuis	1	Foeragerend	
2021-06-01	04:08:00	Gewone Dwergvleermuis	1	Foeragerend	
2021-06-01	04:12:00	Gewone Dwergvleermuis	1	Overvliegend	
2021-06-01	04:13:00	Gewone Dwergvleermuis	1	Overvliegend	
2021-06-01	04:16:00	Gewone Dwergvleermuis	1	Foeragerend	
2021-06-01	04:17:00	Gewone Dwergvleermuis	1	Foeragerend	
2021-06-01	04:20:00	Gewone Dwergvleermuis	1	Overvliegend	
2021-06-01	04:23:00	Gewone Dwergvleermuis	1	Overvliegend	
2021-06-01	04:25:00	Gewone Dwergvleermuis	1	Foeragerend	
2021-06-01	04:34:00	Gewone Dwergvleermuis	1	Verplaatsend naar west	
2021-06-01	04:38:00	Gewone Dwergvleermuis	1	Foeragerend	
2021-06-01	04:42:00	Gewone Dwergvleermuis	1	Foeragerend	Hele zachte sonar
2021-06-01	04:49:00	Gewone Dwergvleermuis	1	Foeragerend	Op binnenplaats. Vermoedelijk zelfde als waarneming ten zuidoosten
2021-06-23	23:01:00	Gewone Dwergvleermuis	1	Verplaatsend naar oost	Kwam van achtertuin van de oude schuur naast het plangebied
2021-06-23	23:11:00	Gewone Dwergvleermuis	1	Overvliegend	Alleen gehoord
2021-06-23	23:20:00	Gewone Dwergvleermuis	2	Foeragerend	

2021-06-23	23:22:00	Laatvlieger	1	Overvliegend	Ik hoorde hem ergens in de verte
2021-06-23	23:30:00	Ruige Dwergvleermuis	1	Overvliegend	Duidelijke piek op 39
2021-06-23	23:32:00	Gewone Dwergvleermuis	2	Foeragerend	
2021-06-23	23:35:00	Gewone Dwergvleermuis	1	Foeragerend	Vaste foerageer rondjes langs bomenrij
2021-06-23	23:38:00	Gewone Dwergvleermuis	1	Foeragerend	
2021-08-19	22:38:00	Gewone Dwergvleermuis	1	Passerend	
2021-08-19	22:47:00	Gewone Dwergvleermuis	1	Foeragerend	
2021-08-19	22:56:00	Gewone Dwergvleermuis	1	Foeragerend	
2021-08-19	23:00:00	Gewone Dwergvleermuis	1	Passerend	
2021-08-19	23:11:00	Gewone Dwergvleermuis	1	Foeragerend	
2021-08-19	23:18:00	Gewone Dwergvleermuis	1	Baltsend	
2021-08-19	23:27:00	Gewone Dwergvleermuis	1	Passerend	
2021-08-19	23:40:00	Gewone Dwergvleermuis	1	Baltsend	
2021-08-19	23:46:00	Gewone Dwergvleermuis	1	Baltsend	
2021-08-19	23:46:00	Gewone Dwergvleermuis	1	Foeragerend	Mogelijk zelfde vleermuis als baltsende
2021-08-19	23:57:00	Gewone Dwergvleermuis	1	Baltsend	
2021-08-19	23:59:00	Gewone Dwergvleermuis	1	Baltsend	
2021-08-20	00:02:00	Gewone Dwergvleermuis	1	Baltsend	
2021-08-20	00:08:00	Gewone Dwergvleermuis	1	Foeragerend	
2021-08-20	00:16:00	Gewone Dwergvleermuis	1	Baltsend	
2021-08-20	00:21:00	Gewone Dwergvleermuis	1	Passerend	
2021-09-14	21:24:00	Gewone Dwergvleermuis	1	Overvliegend	
2021-09-14	21:42:00	Gewone Dwergvleermuis	1	Overvliegend	
2021-09-14	21:51:00	Gewone Dwergvleermuis	1	Overvliegend	
2021-09-14	21:59:00	Gewone Dwergvleermuis	1	Baltsend	
2021-09-14	22:02:00	Gewone Dwergvleermuis	2	Baltsend	
2021-09-14	22:05:00	Gewone Dwergvleermuis	1	Baltsend	
2021-09-14	22:12:00	Gewone Dwergvleermuis	1	Baltsend	

2021-09-14	22:22:00	Gewone Dwergvleermuis	1	Baltsend
2021-09-14	22:45:00	Gewone Dwergvleermuis	1	Overvliegend
2021-09-14	22:53:00	Gewone Dwergvleermuis	1	Overvliegend
2021-09-14	22:56:00	Gewone Dwergvleermuis	1	Foeragerend

